

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W KONINIE
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У КОНІНІ
UNIwersYTET NARODOWY W UŻHORODZIE
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
POŁUDNIOWO-WSCHODNI INSTYTUT NAUKOWY W PRZEMYŚLU
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМІШЛІ
NARODOWY UNIwersYTET BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO IM. ADMIRAŁA MAKAROWA
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
TOM XVII:
PRZEWYCIĘŻANIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH
W NAUCE I W EDUKACJI**

**Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomyra, Vasyl Ilnytskyj**

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
TOM XVII:
ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ У НАУЦІ ТА ОСВІТІ**

**За редакцією:
Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький**

Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów
2024
Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв
2024

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XVII: Подолання кризових ситуацій у науці та освіті / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв: Посвіт, 2024. 278 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XVII: Przewycięzanie sytuacji kryzysowych w nauce i w edukacji / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomyra, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów: Poswit, 2024. 278 s.

ISBN 978-617-8487-33-1

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей XVII-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **J.Grzesiak**; dr hab., prof. **I.Zymomyra**; dr hab., prof. **M.Zymomyra**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O.Dobrowolska**; dr hab., prof. **T.Mishenina**; dr hab., prof. **K.Nowakowska**; dr hab., prof. **O.Newmerzycka**; dr hab., prof. **A.Peczarskyj**; dr dr **S.Slobodian** (redaktor odpowiedzialny); dr hab., prof. **T.Stepanova**; **H.Wojciechowska**; dr **R.Zowtani**; dr **O.Zymomyra**.

Редакційна колегія:

д-р габ, проф. **Я.Гжесяк**; д-р філол. н., проф. **І.Зимомря**; д-р філол. н., проф. **М.Зимомря**; д-р іст. н., проф. **В.Ільницький**; д-р пед. н., проф. **Ю.Кузьменко**; д-р філол. н., проф. **О.Добровольська**; д-р пед. н., проф. **Т.Мішеніна**; д-р габ, проф. **К.Новаковська**; д-р пед. н., проф. **О.Невмержицька**; д-р філол. н., проф. **А.Печарський**; канд. тех. н., доц. **С.Слободян** (відповідальний редактор); д-р пед. н., проф. **Т.Степанова**; д-р **Г.Войтєховська**; канд. філол. н., доц. **Р.Жовтані**; канд. філол. н., доц. **О.Зимомря**.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński

dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясінські

д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-8487-33-1

© Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький, 2024
© Посвіт, 2024

Лелека В., Філіппов А. Формування фізичних якостей в учнів початкових класів на уроках фізичної культури за допомогою інноваційних методів навчання.....	141
Lipska A. Współdziałanie nauczyciela i dzieci w toku zajęć plastycznych w przedszkolu – reminiscencje z praktyki pedagogicznej.....	144
Лісовська Т. Розвиток естетичної культури майбутніх фахівців дошкільної освіти.....	148
Логвіненко Н. Парадигма пошуково-дослідницької роботи курсантів у процесі вивчення української культури.....	150
Мисечко Х. Основні підходи до ознайомлення учнів початкової школи з елементами ділового мовлення.....	155
Михальченко Н. Розвиток патріотичної рефлексії особистості під впливом виховного ідеалу українського народу.....	157
Монастирська О. Творчість як складова педагогічної майстерності вчителя.....	160
Pluskota M., Zymomyra M. Szkolnictwo wyższe w Polsce: Struktura, finansowanie i wyzwania.....	162
Похила О. Формування мовної компетентності учнів початкових класів на уроках із вивчення елементів синтаксису.....	165
Пфайфер В. Сучасні підходи до ознайомлення учнів початкової школи з фразеологізмами та пареміями.....	167
Роговська Є. Школи з українською мовою навчання у Польщі.....	169
Рускуліс Л., Рускуліс А. Smart-освіта в сучасному освітньому просторі.....	172
Сивак Ю. Вплив християнської педагогіки на освітні традиції України в контексті формування моральних цінностей учнів.....	173
Стегній Н. Використання на уроках української мови комплексних вправ як засобу мовно-мовленнєвого розвитку молодших школярів.....	176
Степанова Т., Кузьменко Ю. Реалізація антикорупційної політики у закладах вищої освіти України.....	179
Стойка О. Імерсивні технології у навчанні: нові горизонти освітніх практик.....	181
Султанова Н. Проблема формування навички читання у дітей з особливими потребами в умовах початкової освіти.....	183
Тищенко В., Бикова О., Демків А., Власенко Є. Дистанційна освіта, як сучасна технологія навчання.....	185
Tupchenko V. Innovative methods of teaching a foreign language to engineering students.....	188
Українець Я. Зображальні засоби як засіб інтенсифікації навчання української мови в початкових класах.....	190
Четвертак Т. Шляхи підвищення мотивації здобувачів вищої освіти при вивченні хімічних дисциплін.....	192

РЕАЛІЗАЦІЯ АНТИКОРУПЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ

На сьогодні в освітній галузі активної своєї реалізації набули правові механізми боротьби із корупційними правопорушеннями, що зумовлено не лише зростанням загроз національній безпеці країни, а й євроінтеграційними процесами. Слід відмітити, що «Україна, одна з перших на пострадянському просторі, визнала існування проблеми корупції і розпочала діяльність з їх усунення» [1, 171].

Корупція, як фактор загрози демократії, верховенству права, права людини на освіту, шкодить соціально-економічному розвитку, впливає на неналежне адміністрування освітньої сфери, негативно впливає на здатність держави дотримуватись своїх зобов'язань щодо поваги, захисту, сприяння та виконання всіх прав особистості у отриманні якісного рівня знань. Саме тому важливо поглиблено досліджувати нові прояви корупційних правопорушень, вдосконалювати існуючі та знаходити нові шляхи запобігання та протидії в подальшому цьому негативному явищу. Передусім, доцільна імплантація конструктивного зарубіжного досвіду, зокрема ефективних досягнень у реалізації антикорупційного законодавства вдається отримати в тих країнах, де утворено незалежні спеціалізовані органи боротьби з корупцією.

Відповідно чинного Закону України «Про запобігання корупції» поняття корупція визначається як: «використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, ...або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей» [2]. Виходячи з цих позицій кожен заклад вищої освіти повинен дотримуватися державної антикорупційної політики у організації роботи навчального закладу.

Етапу становлення українського антикорупційного законодавства був притаманний декларативний характер, проявилися недоліки державної політики: відсутність правового законодавчого визначення корупції, систематизованих суб'єктів корупційних правопорушень, визначеного переліку корупційних дій, а, відповідно, і санкцій за вчинення таких дій, що перешкоджало реально застосовувати в освітній практиці норми закону.

Наступним важливим етапом було закріплення на законодавчому рівні поняття корупції та інших корупційних правопорушень у Законі України «Про боротьбу з корупцією». Він визначив організаційно-правові засади запобігання корупції, окреслив шляхи виявлення та припинення таких проявів, сприяв поновленню законних прав та інтересів фізосіб та юросіб, стимулював усуненню наслідків корупційних дій. Норми цього Закону окреслюють коло суб'єктів, серед інших до них відносять представників

наукових установ, навчальних закладів, експертів відповідної кваліфікації, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій (підпункт «в» пункт 2 частини першої статті 3). Працівники сфери освіти виконують конституційно покладені на них функції держави – організація та здійснення освітнього процесу, а отже несуть повну встановлену законом відповідальність (кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову) відносно вчиненого корупційного правопорушення або правопорушення пов'язаних із корупцією. Зробимо уточнення: корупційне правопорушення – це діяння, що містить ознаки корупції (наприклад, хабар, цінний подарунок, неправомірна вигода тощо); правопорушення пов'язане з корупцією – це діяння, що не містить ознак корупції, але порушує встановлені Законом вимоги, заборони та обмеження, вчинене особою (наприклад, приватний інтерес, конфлікт інтересів тощо). Отже, працівникам освіти заборонено: використовувати службові повноваження й пов'язані з ним можливості метою яких є отримання неправомірної вигоди конкретно для себе або інших осіб, а також можливостей використовувати державне чи комунальне майно або ж кошти у приватних інтересах; безпосередньо чи через інших одержувати, вимагати, просити подарунок безпосередньо для себе або своїх близьких від фізосіб чи юросіб. Важливо у реалізації антикорупційної стратегії освітнього закладу вищої освіти враховувати моменти пов'язані з обмеженням щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності, спільної роботи близьких осіб з метою уникнення та запобігання конфлікту інтересів та ін.

Необхідно зауважити, що діяльність державних антикорупційних органів стикається із значною кількістю проблем, що пов'язані з відсутністю якісної законодавчої бази, не розробленими системними підходами щодо діяльності суб'єктів протидії корупції та їх взаємодії зі здобувачами освіти та/чи їх законними представниками, відсутність концептуального бачення організаційно-правового забезпечення заходів протидії корупції в закладі освіти. Тому ще одним важливим дієвим кроком була вимога у закладах вищої освіти призначення уповноваженого з антикорупційної діяльності та розробки Антикорупційної програми закладу освіти. Окрім традиційних повідомлень про випадки корупції, актуальним залишається питання розміщення у вільному доступі на сайті освітнього закладу електронної форми (анкети) для анонімного повідомлення про корупцію, а також здійснення в установленому законом порядку проведення оцінювання корупційних ризиків.

Не менш важливим є й формування негативного ставлення до корупції усіх верст населення. Працівники освіти повинні мати високий рівень правової культури, бути законослухняними і цьому навчати молоду генерацію. Тому у закладах вищої освіти виховна робота повинна віддзеркалити не лише теоретичні знання антикорупційного законодавства, а й урізноманітнити зустрічами з практичними працівниками поліції, НАБУ тощо. Саме негативне відношення до корупційних явищ надасть імунітет від здійснення в професійній діяльності таких правопорушень.

Підводячи підсумки зауважимо, що необхідно вдосконалювати антикорупційне законодавство відповідно викликів часу, посилити кримінальну та адміністративну відповідальність за корупційні правопорушення та правопорушення пов'язані із корупцією, вивчати зарубіжний досвід боротьби із корупцією та впроваджувати конструк-

тивний досвід у роботу вітчизняних закладів вищої освіти, продовжувати просвітницьку діяльність з усіма верствами населення, включати якомога більше заходів у підготовку студентської молоді, що сприятимуть формуванню їх антикорупційного світогляду.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ангелко І.В. Корупція в Україні – явище закономірне. *Наук. вісник НЛТУ України*. 2018. Вип. 18.9. С. 171–172.

2. Про запобігання корупції: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text>

Олеся СТОЙКА
(Ужгород, Україна)

ІМЕРСИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ: НОВІ ГОРИЗОНТИ ОСВІТНІХ ПРАКТИК

У сучасному світі освіта зазнає кардинальних змін під впливом технологічних інновацій. Однією з найбільш перспективних тенденцій є використання іммерсивних технологій, таких як віртуальна реальність (VR), доповнена реальність (AR) та змішана реальність (MR). Ці інструменти відкривають нові можливості для навчання, роблячи його не лише інтерактивним, а й значно більш ефективним. Вони здатні перетворити освітній процес на захопливу подорож у віртуальні світи, де здобувачі освіти можуть не лише засвоювати теоретичні знання, але й застосовувати їх на практиці в безпечних і контрольованих умовах.

Застосування VR в освіті сприяє більш глибокому засвоєнню інформації. Як зазначає Дж.Н. Байленсон, використання віртуальної реальності дозволяє не просто сприймати матеріал, але й взаємодіяти з ним на особистому рівні, що підвищує зацікавленість та ефективність навчання. Головною перевагою іммерсивних технологій є їх здатність створювати віртуальне середовище, яке максимально наближене до реального. Це дозволяє здобувачам освіти глибше зануритися в навчальний процес. Наприклад, використання VR виводить на новий рівень вивчення природничих наук: учні можуть відвідувати віддалені планети, досліджувати мікроорганізми або спостерігати за роботою людського серця у тривимірному просторі. Така інтерактивність сприяє кращому засвоєнню знань та розвитку критичного мислення [1].

Згідно з дослідженнями К. Деде, іммерсивні технології можуть значно підвищити рівень залученості учнів у навчальний процес. Завдяки інтерактивним і візуально насиченим середовищам, такі технології допомагають створити нові методи навчання, які виходять за рамки традиційних класних занять. Іммерсивні технології також стають інструментом активного навчання. Віртуальні симуляції дозволяють відтворювати складні процеси, які неможливо або небезпечно проводити в реальних умовах. Це може бути, наприклад, хімічний експеримент або операція в медичній галузі. Таким чином, студенти та учні отримують можливість "навчатися через досвід", що значно підвищує їхню зацікавленість у матеріалі та мотивацію до навчання [2, 66].

НАУКОВЕ ВИДАННЯ
ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
TOM XVII: PRZEZWYCIĘŻANIE SYTUACJI KRYZYSOWYCH
W NAUCE I W EDUKACJI

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
TOM XVII: ПОДОЛАННЯ КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ
У НАУЦІ ТА ОСВІТІ

За редакцією:
Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

Макетування та верстка – Василь Герман
Дизайн обкладинки – Олег Лазебний

***Редакція не завжди поділяє думки авторів, за зміст, достовірність
інформації та точність цитувань відповідальності не несе.
При передруці статей посилання на збірник є обов'язковим.***

Здано до набору 01.10.2024 р. Підписано до друку 14.10.2024 р.
Гарнітура Times. Формат 60х84 1/16.
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 16,27. Зам. № 12303
Наклад 300 примірників

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Друк ПП «ПІСВІТ»
Адреса: вул. І. Мазепи, 7, м. Дрогобич, 82100 Україна
тел. факс (03244) 2-23-35, тел.: 3-38-50, 2-23-76.
E-mail: posvitdruk@gmail.com